

ב"ה

מדריך לפעיל

קובץ

קובץ שיחות ורעיונות

חג החנוכה

נדפס עבור פעילי חב"ד
היוצאים למבצע חנוכה תשע"ז

פעילי חב"ד

שע"י צעירי אגודת חב"ד

ב"ה

פעילי חב"ד,
שלום וברכה!

'מבצע חנוכה' מפורסם כאחד מה'מבצעים' החביבים ביותר אצל כ"ק אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע.

הדבר בא לידי ביטוי, בין היתר, בהגהות שהניח כ"ק אדמו"ר על רשימת פעולותיו בשנת תשמ"ב שהודפסו ב'שושלת היחס' שבפתיחת ה'היום יום', בהם הוסיף בכת"ק: **"מעורר על דבר השתדלות יוצאה מן הכלל לגמרי... ובמבצע חנוכה!"**

לקראת צאתך לפעילות מבצע חנוכה, מוגשת בזאת אסופת רעיונות והיגדים לחג החנוכה, שיהיה לך לתועלת בפעילותך.

החומרים דלקמן עובדו משיחותיו הק' של כ"ק אדמו"ר או מפרסומים שונים של צעירי-אגודת-חב"ד במרוצת השנים, מתוך גיליונות 'שיחת השבוע' ואחרים.

• • •

אנו תקווה כי אלו יהיו לעזר עבורך בצאתך להאיר את חגם של אחינו בני ישראל במצוות כ"ק אדמו"ר, ולהפיץ את היהדות והמעיינות חוצה לזירוז הגאולה האמיתית והשלמה תיכף ומיד ממש!

בברכת הצלחה רבה ומופלגה!

פעילי חב"ד
שע"י צעירי אגודת חב"ד

מאי חנוכה?

עיבודים תמציתיים משיחות קודש

איך יצאו החשמונאים למלחמה אבודה מראש?

לכך גם במחיר חייו. אך אין כל חובה לצאת למלחמה נגד השלטון, בוודאי שלא למלחמה אבודה מראש!

ההסבר הוא שכאן התבטאה גדולתם של החשמונאים, שפעלו במסירות נפש שאינה יודעת גבולות. ל'מסירות נפש' יכולות להיות כמה פרשנויות. יש אנשים שימסרו את נפשם רק במצבי קצה, אך לא על כל דבר. החשמונאים היו כה דבקים באמונתם, שכלל לא עשו חישובים שכליים. הם פשוט החליטו להילחם בלי לשאול שאלות.

באופן כללי, ההלכה איננה מתירה למסור את הנפש על מלחמה. אך הרמב"ם פסק שיש ואדם גדול, חסיד וירא-שמים, רשאי למסור את נפשו אפילו על מצווה קלה.

(מעובד ע"פ ליקוטי שיחות כרך ל"ה, עמ' 172)

בתפילת 'ועל הניסים', אותה משלבים בתפילות העמידה ובברכת המזון בחג החנוכה, אנו מציינים את הנס: "נתת... רבים ביד מעטים".

מבחינת יחסי הכוחות לחשמונאים לא היה שום סיכוי לנצח, ובכל זאת יצאו להילחם. כיצד היה מותר להם, מבחינה הלכתית, לצאת ל'מלחמת התאבדות' כזו?

אפשר היה לענות שאותה תקופה הוגדרה 'שעת השמד' (ערקתא דמסאני), כאשר היוונים ביקשו לעקור את היהדות כולה. במקרה כזה האדם חייב למסור את נפשו ולא לעבור אפילו על מצווה קלה, שבזמן אחר אינו חייב למסור נפשו כדי לקיימה.

אך הדברים האלו נכונים כאשר יהודי, כפרט, מצווה לעבור עבירה ספציפית. עליו להתנגד

למה היוונים רק טמאו את השמן ולא השמידוהו?

ואפילו העריצו את החכמה היהודית. מבחינתם ניתן היה ללמוד תורה שכן היא חכמה גדולה, אך ללא קשר לקדוש-ברוך-הוא, נותן התורה.

כך היה גם יחסם למצוות: הם לא התנגדו למצוות מוסריות, ואפילו הסכימו שיש מצוות שהשכל הרגיל לא מבין אותן, ובכל זאת יש לקבל את מרותן מאחר והן באות מאדם חכם יותר. אך הם התנגדו לכך שיש 'שכל אלוקי' של הבורא.

ההסבר הוא שהיוונים רצו לסמל את כוונותיהם האמתיות. הם לא מחפשים השמדה פיזית אלא רוחנית. הם לא שפכו את השמן, אלא רק טמאו אותו. חומר הגלם נותר כשהיה. בגשמיות אין כאן הבדל. רק המשמעות שלו התרוקנה מקדושתה.

(מעובד ע"פ לקוטי שיחות כרך ל"ה, 174, כרך י"ח עמ' קמג)

כאשר פלשו היוונים לבית המקדש הם "טימאו את כל השמנים שבהיכל" בכוונה למנוע מהיהודים להשתמש בשמן להדלקת המנורה בבית המקדש. המעשה הזה תמוה: אם רצו להשבית את עבודת המקדש, היה עליהם לאבד את השמן ולא לטמא אותו במגע!

אלא שהמעשה הזה משקף את כוונותיהם של היוונים.

יש דעה קדומה שהיוונים הרשעים רצו להשמיד ולהרוג את עם ישראל. זו טעות בידיעת ההיסטוריה. היוונים לא רצו לחסל פיזית את היהודים. להיפך: הם באו אליהם עם רעיונות מפתים: הבה תשתלבו בתרבות הכלל עולמית החדשה שאנחנו מפיצים וטיטשו את אורח החיים היהודי.

היוונים היו הקדמה של העת העתיקה. הם פיתחו פילוסופיות

המסר של החנוכייה: להאיר את החושך

אידיאלי לעם ישראל, החל מתקופת שלמה המלך, בונה המקדש. עם ישראל ישב בבטחה בארצו ולא אוים על-ידי אויבים. בשגרה נורמלית שכזו אין צורך במאבקים ובמלחמות, ולכן ניתן להסתפק במידה קבועה של אור.

אך החנוכייה באה לסמל תקופה קשה ומסוכנת, שבה נדרש מהיהודים לגלות מידה רבה של תעוזה ואומץ לב. כאשר יש איום רוחני, אזי צריך בכל יום להוסיף אור ולא להסתפק באור של אתמול, כי גם האימים משתנים.

במצב רוחני טוב דיי שהאור יאיר בתוך הבית, בתוך בית המקדש. אך כאשר ברחוב שוררת חשיכה רוחנית צריך להאיר גם בחוץ, ודווקא בלילה - בחשיכה.

האור הרוחני שלנו הוא אור התורה והמצוות. הם דוחים את חושך הגלות ומחממים את העולם באורו של הקדוש-ברוך-הוא.

(מעובד ע"פ לקו"ש כרך א, עמ' 89)

את נרות החנוכה מדליקים לזכר הנס שאירע בהדלקת המנורה בבית המקדש. היוונים, שבקשו למנוע את הדלקת המנורה, נגעו בכל השמנים ובכך טמאו אותם. בחיפושים מאומצים נתגלה פך שמן קטן, שהיה חתום בחותמו ההרמטי של הכוהן הגדול, והוא הספיק לשמונה ימים!

אבל יש כמה הבדלים בין מנורת המקדש לחנוכיות שלנו:

במנורת המקדש דלקו מספר קבוע של נרות (שבעה), ואילו אנו מוסיפים בכל יום נר נוסף.

את מנורת המקדש הדליקו באור יום ואילו הדלקת החנוכייה צריכה להיעשות בחושך דווקא.

מנורת המקדש דלקה בתוך אולם המקדש, ואילו החנוכייה צריכה להיראות מחוץ לבית ("על פתח ביתו מבחוץ").

ההסבר להבדלים:

מנורת המקדש האירה בזמן

למה מדליקים את החנוכייה בסדר עולה?

שיש להדליק בסדר יורד: בערב הראשון שמונה נרות, בערב השני שבעה, עד שבערב האחרון מדליקים נר אחד.

שתי הדעות גייסו סימוכין שציידו בדעותיהן לכאן ולכאן, ובסופו של דבר התקבלה העמדה של בית הלל, המכונה בשפה ההלכתית 'מוסיף והולך'.

הכול מכירים כיצד מדליקים נרות בחנוכה - בסדר עולה: בערב הראשון מדליקים נר אחד, בערב השני שני נרות, עד שבערב השמיני מדליקים שמונה נרות.

אבל מעניין לדעת שבתקופת שלהי בית שני הייתה גם דעה הפוכה, של 'בית שמאי' (תלמידיו של התנא שמאי הזקן) שטענו

מה עמד בבסיס המחלוקת?

נר אחד, ולכן צריך להשתמש באור בעוצמה הגבוהה ביותר - שמונה נרות. לאחר מכן החושך פוחת מיום ליום, ובהתאם לזה - עוצמת האור יורדת.

ואילו בית הלל הסתמכו על הביטוי "עשה טוב". לטענתם, המלחמה הטובה ביותר בחושך היא להתעלם ממנו ופשוט להאיר. תחילה מאירים עם נר אחד ומיום ליום גדל התיאבון לקיים עוד מצוות וממילא נעלם החושך.

היה זה ויכוח באיזו גישה יש לגשת ולהאיר את החושך. כולם הסכימו שמטרת החנוכייה היא להאיר את החשכה, אולם באיזו דרך לנצח את החושך?

בית שמאי, הגישה הדחוייה, נשענו על הביטוי "סור מרע", ואמרו: כאשר באים להיאבק בחושך, תחילה יש ללחום בו בכל הכוח במלחמה ישירה. החושך הרב ביותר נמצא בערב הראשון, כאשר טרם הדלקנו ולו

השפעה זמנית

את שלו. וכאשר יהודי עושה את המוטל עליו באמת ובתמים - עוזר הקב"ה שיוכל למלא את הדבר בשלימות.

נס חנוכה מלמדנו, שכאשר יהודי הולך למלא את רצון ה', אל לו להתרשם מהמציאות הגשמית. הוא אינו נרתע מהעובדה שיש לו שמן רק ליום אחד. הוא עושה

שישה לקחים שמלמדת החנוכייה

מעובד ממכתב הרבי

על-פי הכלל: "מוסיף והולך". בכל לילה מוסיפים נר על הנרות שהודלקו בלילה שלפניו. אין זה בא לומר, שבליילה הקודם לא נעשתה המצווה בשלמות. אדרבה, כשמדליקים בלילה הראשון נר אחד - מקיימים את המצווה בכל השלמות. אלא שכאשר עובר יום והאדם מתבגר ומחכים יותר - גם הדרישות גדלות בהתאם לזה, ולכן אין הוא יכול להסתפק במה שהדליק אתמול, אלא עליו להוסיף נר. למדנו מכאן, שאדם צריך להוסיף תמיד עוד ועוד ב"נר מצווה ותורה אור" ובהארת הסביבה באור של טוב וקדושה, ולפעול על-פי הכלל "מעלין בקודש", לא רק בימי החנוכה אלא בכל השנה כולה.

לקראת ימי החנוכה הבאים עלינו ועל כל ישראל לטובה, ראוי לציין כמה נקודות ולקחים הבאים לידי ביטוי במצוות נר-חנוכה, שהיא המצווה הראשונה מהמצוות המיוחדות לימי החנוכה.

(א) הדבר הראשון והמידי שכל אדם רואה במצוות הדלקת נרות-החנוכה הוא, שזו מצווה שמפיצה סביבה אור. דבר זה ממחיש, שקיום מצוות הבורא מאיר את העולם באור הקדושה. ומנרות החנוכה יכולים אנו להקיש לשאר המצוות, שאף הן מאירות את חיי האדם ואת העולם כולו, ובלשון הכתוב (משלי ו, כג): "כי נר-מצווה ותורה-אור".

(ב) את נרות החנוכה מדליקים

לקב"ה ומברך "שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה", והוא מדליק את נר החנוכה.

ו) מצוות נר החנוכה ניתנה הן לגברים והן לנשים, אולם דווקא הנשים נוהגות "שלא לעשות מלאכה בעוד שהנרות דולקות". התוכן והמשמעות של נרות החנוכה חודרים באופן מיוחד דווקא ללב הנשים, עד שהן מתעלות ומתנתקות לחלוטין מכל המלאכות השונות.

את כל הדברים האמורים יש לתרגם למעשים, שהרי "המעשה הוא העיקר". יש לפעול בכיוון זה ובאופן של "יילכו מחיל אל חיל".

ויהי רצון, שכאשר כל אחד ואחת מתוך כלל אחינו בני-ישראל יפעלו בעניינים אלה, ימהר הדבר ויחיש את שימת הקץ לחושך גלותנו ולחושך השורר בעולם כולו, וכמו "שעשה ניסים לאבותינו בימים ההם בזמן הזה" - כן נזכה במהרה בימינו, שהקב"ה יעשה לנו ניסים ונפלאות וישועות - ובמיוחד בשנה זו, תהיה שנת ניסים - בביאת משיח-צדקנו, שלבואו הננו מקווים ומחכים כל יום וכל היום - בקרוב ממש.

ג) המקום שנקבע להדלקת נרות החנוכה הוא "על פתח ביתו מבחוץ". אף כאן טמון קו-מנחה בחייו של יהודי: אין להסתפק בכך שהיהדות מאירה בתוך הבית, אלא מחובתו של יהודי להפיץ את היהדות, את אור התורה ומצוותיה, גם מחוץ לביתו, עד שהאור יגיע גם לאלה שנמצאים ב'רשות הרבים', ועד לאותם יהודים שמבחינת חיים יהודיים שלמים, נמצאים עדיין, מסיבה זו או אחרת, 'בחוץ'.

ד) אין להמתין עד שהנמצאים בחוץ יהיו מוכנים להיכנס אל הבית. יש לנהוג כנרות החנוכה - להביא אור אל הנמצאים בחוץ, במצבם הנוכחי, כפי שהם. אחר-כך צריך להשתדל לקרבם ולהכניסם 'פנימה'.

ה) נרות החנוכה גם רומזים, שאף-על-פי שבחוץ שקעה החמה והחושך מכסה את הארץ, הרי כשיהודי רואה זאת, אין הוא נבהל מפני החושך. אדרבה, הוא מבין, שהגיע הזמן והרגע שבורא העולם ומנהיגו מעניק לו את היכולת להתקדש על-ידי קיום מצווה חדשה. לכן מודה היהודי

המיוחד בנר החמישי

ובכל זאת אין מדליקים את כל שמונת הנרות בערב החמישי, והיום החמישי של חנוכה נותן כוח להתכונן ליום השמיני - אז נדליק את כל שמונת הנרות. אך כאשר מדובר בהדלקת נרות החנוכה הרוחניים - נר מצווה ותורה אור - הדבר תלוי ברצונו של כל אחד. לוי ירצה - יוכל להגיע לשלימות כבר בנר החמישי.

בנר החמישי של חנוכה יש ייחודיות מיוחדת, שכן מעתה דולקים רוב הנרות בחנוכייה. ההוראה בעבודת השם: כאשר יהודי מדליק את הנר החמישי משמע שכבר הדליק בעצמו את 'רוב' הנרות הרוחניים - "נר - מצווה, ותורה - אור", וממילא הרוב מכריע ומבטיח שיגיע אל השלימות.

להקשיב למה שהנרות מספרים

(כ"ק אדמו"ר מוהרש"ב נ"ע)

נושאים לשיחה על החג

הנרות אומרים: היו אופטימים!

נבואות בנות אלפי שנים מתגשמות אות באות. אחרי כאלפיים שנים של חורבן ושממה, רואים אנו את ארצנו פורחת ונבנית, קולטת את בניה השבים אליה מארצות פזוריהם. וזאת למרות כל הקשיים והבעיות, למרות החיכוכים בבית והלחצים מבחוץ. ואולם במקום לשמוח, רבים מאיתנו מעדיפים לבכות.

צריכים היינו להתהלך בארץ בחיוך על השפתיים, בלב מתרונון, בעיניים נוצצות. צריכים היינו להרגיש יום-יום ושעה-שעה מה שמרגיש העולה החדש מרוסיה ומתימן. ואמנם יש יהודים רבים עם אור בעיניים, יהודים שמרגישים את החסדים הנפלאים שהקב"ה עושה עמנו כאן. אבל גורמים מסויימים

יש הסבורים שכדי שיהיה טוב יותר צריך לשנות סדרי עולם, להפוך עולמות, לחולל תמורות מקיפות. ולא-כן הוא. צריך רק להדליק נר קטן, לשלוח קרן אור, ולראות עד כמה החושך אינו אלא אשליה ועד כמה באמת טוב לנו.

אנו משולים לאדם רעב וצמא, שנכנס לחדר חשוך. הוא מצטנף בפינה ובוכה על מר גורלו. אילו ידע למצוא את המתג ולהעלות אור בחדר, היה רואה לפניו שולחן ערוך במיטב המאכלים והמשקאות. אבל במקום לחפש את האור, הוא מעדיף לבכות.

גם אנו נוהגים כך. אנו חיים באחת התקופות הגדולות ביותר בהיסטוריה היהודית. תמורות אדירות מתרחשות לנגד עינינו.

העין. עלינו לאמץ לעצמנו את הגישה שתורת החסידות מציבה כבסיס: לראות את הטוב שבכל אחד, להאמין בהשגחה העליונה שמובילה אותנו, לשמוח על כל רגע של נחת ועל הטוב שניתנו לנו מיד ה'.

אם כל אחד מאיתנו יהיה נר קטן, שיפיץ בסביבתו את השמחה והאופטימיות, נבין פתאום כי מצבנו מעולם לא היה כל-כך טוב. אם נפסיק לבכות על כל בעיה קטנה ונתמסר בחדווה לאתגרים הגדולים שהימים הללו מזמנים לנו, נחוש שמחה על שזכינו לחיות בתקופה זו, בה עינינו בשר רואות את ניסי ה' הגדולים.

ועיקר העיקרים: אנו חיים בימים שבהם הקב"ה קורא אלינו: "בני, אל תתייראו, כל מה שעשיתי - לא עשיתי אלא בשבילכם. הגיע זמן גאולתכם!". נפקח אפוא את עינינו ונצפה לגאולה השלמה, בקרוב ממש.

הצליחו להשרות על העם אווירה של קדרות ומתח, ואנשים בוכים במקום לחייך.

כלי-התקשורת מלאים בשלילי, ואילו כל הטוב והיפה הוא כביכול - "לא מעניין".

נרות החנוכה יהיו אולי קרן האור שתאיר גם את חיינו. הביטו בנרות הקטנים וראו כי מעט אור יש בכוחו להאיר ולחמם ולשמח את הלב. שלהבות כה קטנות, וכמה עוצמה יש בהן! צריך להפסיק לריב עם החושך, לחדול מהעיסוק המתמיד בכל הדברים השליליים, ותחת זאת להאיר אור, לעסוק בחיוב, להבליט את הטוב והיפה.

אין זה כה קשה כפי שנדמה. הכול עניין של זווית-ראייה. אפשר להסתכל בשלילה - ותמיד יש מגרעות וחוסר-שלמות - ואפשר למקד את המבט בחיוב ובטוב - וכזה יש בשפע למלאו

בזכות נשים צדקניות

בחג החנוכה נהוג שהנשים אינן עושות כל מלאכה כל זמן שהנרות דולקים (בעבר היו

על חלקן המיוחד של הנשים בחג החנוכה לתשומת-לב ציבור הנשים:

האשה - יהודית. היא הגיעה אל מחנה האויב, והצליחה, בדברי חלקות, לקנות את לב הולופרנס המצביא. במשך ארבעה ימים שהתה במחנה האויב, כשמדי לילה היא נושאת תפילה לאלוקי-ישראל להצלחת משימתה. בלילה הרביעי האכילה את המצביא גבינה מלוחה והשקתה אותו יין חריף, וכשנפל שיכור, נטלה את חרבו וכתה את ראשו. יהודית חמקה חזרה אל העיר, כשאמתה נושאת את ראשו של הולופרנס עמה. כשנודע הדבר במחנה האויב, נפוצו החיילים לכל עבר. יהודית נהפכה לגיבורה לאומית.

דוגמה נוספת לגבורת נשי ישראל היא חנה, אם שבעת הבנים. בשעה שהקשו היוונים את ידם על היהודים, זימנו משפחה ובה שבעה בנים ואמם אל המלך וניסו לשכנעם להשתחוות לפסל. הבנים סירבו בתוקף ולא נמנעו מלהטיח בפני המלך דברים עזים ובוטים, אף שראו את אחיהם מוצאים להורג. גבורתה של חנה היתה, שגם לאחר שראתה את כל שבעת בניה מוצאים להורג בעינויים לנגד עיניה, לא פסקה מלעודדם ומלחזקם בדרכם.

מקומות שבהם נהגו הנשים שלא לעשות מלאכה ביום הראשון והשמיני של החנוכה, ובקצת קהילות הספרדים אף היה מנהג שהנשים אינן עושות כל מלאכה במשך כל ימי החנוכה). הסיבה היא, שהנשים היו אלה שבאומץ-ליבן ובגדלות-רוחן ליבו והניפו את נס המרד שהביא לנס חנוכה. במסורת ידועים שלושה סיפורי גבורה של נשי ישראל הקשורים בחג החנוכה: יהודית, חנה אם הבנים, ונושאות נס המרד.

סיפור הגבורה של יהודית נקשר במסורת עם מעשי החשמונאים. היו שראו ביהודית את בתו של מתתיהו החשמונאי ואחותו של יהודה המכבי, ולכן נהגו לקרוא את ספר יהודית בחנוכה.

המצביא הולופרנס צר על העיר בתול שביהודה, וכדי להכניע את תושביה ניתק אותה ממעיינות המים שלה. לאחר 43 ימי מצור גבר הצמא בעיר ותושביה ביקשו מראשי העיר כי ייכנעו. אשה אלמנה אחת החליטה להציל את העיר. היא לא גילתה את תכניתה לאיש ורק ביקשה, כי ינתן לה ולשפחתה לצאת מהעיר. שם

תינוקה לחומת ירושלים, משליכה את בנה ממרומי החומה ומטילה את עצמה אל מותה אחריו. במעשיהן אלה קראו הנשים לבעליהן ולאחיהן המסתתרים מפני היוונים: "אם לא תאזרו עוז ותצאו להילחם באויביכם, סופכם שלא יהיו לכם לא בנים ולא נשים, ותכלו מן הארץ. לא בסתר נשמור את קדשינו אלא בגלוי ולעיני כל, ואם חפצתם להצילנו - צאו מן המערות והילחמו באויב". כך יצא המרד לדרכו.

הנשים גם היו אלה שהניפו את נס המרד. לאחר שרבים מבין הנאמנים לדת היהודית ברחו אל המדבר והמערות מפני גזירות אנטיוכוס, נשארו הנשים לבדן ובמעשיהן עוררו את הגברים להילחם ביוונים. וכך עשו: כשהיה נולד בן לאחת מנשות הגברים שנסו אל המערות, היתה מלה אותו בגיל שמונה ימים, ומאחר שעל-פי הגזירות היו שניהם צפויים להיות מוצאים להורג, היתה האם עולה עם

מה למדים מהסביבון?

הגלות הארוכות - הוא מסתובב בין מדינה למדינה, מושפל, נרדף, מתנסה בניסיונות השמדה, ואף-על-פי-כן, לאחר כל נפילה חלה תקומה מחודשת, והוא חוזר ו'מסתובב' לו בעוז.

בחנוכה מנהג ישראל לשחק בסביבון, ויש הרואים בו סמל לייחודו של עם-ישראל: כשם שהסביבון סובב על רגלו האחת, נופל ושוב קם ומסתובב, כך גורלו של עם-ישראל כמשך שנות

היה אתה ה'שמש'

יש בזה רמז, שמי שמדליק את נר ה' של הזולת - סופו שהוא עצמו עולה למדרגה גבוהה יותר.

ה'שמש' אינו אחד מנרות המצווה, ועם זאת, מנהג ישראל להעמידו גבוה מעל נרות החנוכה עצמם.

דע מה שתשיב

שו"ת הלכתי בדיני חנוכה

מאת הרב יוסף-שמחה גינזבורג, רב אזורי, עומר

שאלה: מי שטעה והדליק נרות חנוכה שלא במספר הנכון לאותו יום, מה יעשה?

אולם שאר הפוסקים הסכימו שבדיעבד יצא גם ידי 'מהדרין' (אם מפני שאפשר להוסיף על המספר המכוון, או מפני שכאשר הדליק במספר הנכון כבר קיים את המצוה בהידור, והדלקת עוד נר אינה מבטלת זאת), ולכן לא יכבה אלא את הנר שהוסיף בטעות. אם כבר עברה חצי שעה מרגע ההדלקה, ידליק מחדש את מספר הנרות הנכון לערב זה, לצאת ידי דעת הסוברים שלא יצא.

אם הדליק פחות ממספר הנרות לערב זה - יוסיף את החסר (בלי ברכה), ואם כבר עברה חצי שעה מרגע ההדלקה - ידליק את מספר הנרות הנכון לערב זה.

תשובה: שנינו בברייתא: "מצוות נר חנוכה - נר איש וביתו. והמהדרין - נר לכל אחד ואחד. והמהדרין מן המהדרין... ובית הלל אומרים: יום ראשון מדליק אחת, מכאן ואילך מוסיף והולך".

נמצא שאת עיקר המצווה מקיימים בכל מספר נרות.

יש פוסקים שמי שהוסיף על המספר הנכון לא יצא בהדלקה זו ידי 'מהדרין', מכיוון שהוספת נר בכל לילה נתקנה כדי שיהיה היכר באיזה יום עומדים, וכשהוסיף על מספר הנרות - אין היכר. לכן, לדעתם, אם הוסיף על מספר הנרות - צריך לכבות את כל הנרות ולהדליק שוב את המספר הנכון לערב זה.

כיצד יש לנהוג במקרה וכבר הודלקה חנוכייה, אך בצורה מוטעית?

שפסולים גם בדיעבד. כמו כן כדאי להדגיש שחנוכייה הממוקמת בגובה נמוך מג' טפחים, או גבוה מעשרה טפחים - יצא בדיעבד.

תשובה: מקרים של הבדלי גובה בין הנרות, או סידור נרות מוטעה (לדוגמה: בעיגול) אסורים רק לכתחילה. מה שאין כן כאשר הנרות קרובים מידי זה לזה, או שימוש בנרות חשמל וגו' - ייתכן

כיצד נוהגים אורחים? ומה דינו של אדם שאשתו כבר הדליקה בביתו?

בנפרד ולכרך בבית המארח. אם אין מדליקים בעבורו בביתו, עליו להדליק בעצמו, או לפחות לתת פרוטה לבעל-הבית ולהשתתף עמו בהוצאות ההדלקה, ולשמוע את הברכות ולצאת ידי חובתו.

המתאכסן במלון, הואיל ויש לו חדר לעצמו, אף אם אינו משמש אלא לשינה, חייב להדליק בו, שכן חדר זה נחשב 'ביתו'. אבל תלמידי פנימיות דינם כאנשי בית אחד, שכן הם סמוכים על שולחן אחד, ויוצאים ידי חובה בהדלקה אחת בחדר האוכל. אלא שהם רשאים להדליק כל אחד לעצמו, כדין 'מהדרין'. ואם הם חוזרים בחנוכה לבית ההורים, אפילו

תשובה: ישתדל אדם להיות בביתו בשעת ההדלקה ולהדליק את הנרות בעצמו. אם אינו יכול, אף אם מדליק במקום שנמצא בו, אשתו או אחד מבני הבית ידליקו בביתו. באין ברירה, ניתן לבקש מאדם אחר שיברך עבורם, ואם צריך - שגם ידליק בעבורם בביתם. יכול לעשות זאת אף מי שכבר הדליק בעצמו נרות.

מי שמתארח בביתם של אחרים (ללינת לילה), אם מדליקים בביתו, אינו חייב להדליק בבית המארח, אפילו מדין 'מהדרין'. אם הוא רוצה להחמיר על עצמו ומתכוון שלא לצאת ידי חובה במה שמדליקים עליו בביתו, יש אומרים שהוא רשאי להדליק

מחוץ לביתו בימי חנוכה לוקח עמו נרות חנוכה להדליק במקום שבו יהיה, ואפילו אין שם יהודים. מי שחזר לביתו ומצא שאשתו כבר הדליקה בעבורו - ידליק לעצמו ולא יברך.

ליום אחד - נחשבים כבני-בית של ההורים.

האמור לעיל הוא לשיטת אלה המדליקים מחוץ לבית. המדליקים בפנים הבית - יש אומרים שהאורח מדליק תמיד לעצמו, וכן נהגו שכל מי שהולך

האם מותר לי לברך במקום בעל-הבית, במקרה שאינו יודע את הברכות?

בעצמו, אך במקרה הצורך מותר ואפילו נדרש להקריא לו מילה במילה, עם שם ומלכות (שו"ע אדה"ז סי' תפ"ד ס"ד).

כן. ניתן לברך במקום איש או אישה המדליקים, כדי להוציאו ידי-חובתו. עם זאת, עדיף להנחות אותו באמצעות הצבעה על נוסח הברכות ושהלה יברך

האם עליי לאחר את הדלקת הנרות בביתי, בשביל זיכוי הרבים ב'מבצעים'?

לפעילות - להמתין פחות זמן ליד הנרות.

תשובה: לכתחילה חובה להדליק בבית תחילה, ואם צריך לצאת

כיצד להורות לנהוג לאדם שנותר בעבודתו עד שעה מאוחרת?

מבני הבית ער, וירצה להדליק - יכול להדליק בעצמו בברכה). יש ספק אם יכול לברך בעבודה אפילו אם אוכל שם. (ראה פסקי תשובות תערב ס"ק ז).

לכתחילה יחזור מוקדם הביתה בשביל ההדלקה. אם מגיע הביתה כשכל בני-ביתו ערים, ימתינו לו. אם לא - תדליק אשתו ותכוון גם להוציא אותו (אם יחזור כשמישהו

מושגי החג הבסיסיים

ואלה סגולות האור: האור הוא הדבר הראשון שנברא אחרי בריאת השמים והארץ. מעט אור דוחה הרבה חושך. האור אינו נאבק עם החושך; כשהאור מופיע - החושך נעלם מאליו.

חושך

לחושך אין מציאות משלו. חושך אינו אלא העדר אור. זה גם טבעם של הדברים השליליים שבחיים. עצבות, דיכאון, חידלון וייאוש - כל אלה קיימים רק כאשר אין אור ואין שמחה. ברגע שהאור מופיע - הם נעלמים מאליהם.

נר

הנר הוא חומר גשמי: שמן, שעווה או סטיארין. עד שמדליקים אותו, הוא סתם חומר, אך ברגע שמקרבים אליו אש - החומר נהפך לאור. גם העולם החומרי יכול להיות אור, כאשר הוא נדלק באש הנשמה.

חנוכה

בספר "קיצור שלחן ערוך" (סימן קלט סעיף א') מובא הטעם לשמו של החג - "חנוכה". השם מסמל את את יום הניצחון: חנוכה, כלומר: ביום כ"ה בכסלו חנו המכבים מאויביהם. וסיבה נוספת: בעקבות ניצחון המכבים - טיהרו את בית המקדש ועשו "חנוכת הבית".

שמן

שימש להדלקת המנורה בבית-המקדש ומסמל את עם-ישראל. כשם שהשמן צף על-פני המים - כך עם-ישראל עולה ומתבלט מתוך העמים. כשם שהשמן אינו מתערבב במים - כך גם היהודי שומר על ייחודו אף כשהוא נמצא בין עמים אחרים.

אור

חנוכה מאופיין במוטיב האור,

שמש

ליפול. תלוי מה עושים בכסף וכיצד משתמשים בו.

חנוכיה

השם "חנוכייה" ניתן למתקן שמדליקים בו את שמונה נרות החנוכה. ההלכה קובעת כי יש להדליק את נרות החנוכה בשורה ישרה, על הנרות להיות בגובה אחיד ולשים רווח בין נר לנר (כ-2 ס"מ לפחות). בנוסף מדליקים נר "שמש" (ראה לעיל). חנוכיה כשרה נוצרה לאפשר את הדלקת הנרות באופן האמור, עפ"י ההלכה. נראה כי השם "חנוכיה" ניתן עם התפתחות השפה העברית. בעבר נקרא מתקן זה "מנורת חנוכה". באידיש ובשפות אחרות נקראת כך החנוכיה עד היום: "חנוכה-לעמפל". למעשה, אין חיוב במתקן מיוחד וניתן להצמיד נרות למשטח ישר ולהדליקם. מהדרים להדליק בחנוכיה מיוחדת כי לשוות מימד של הדר למצווה. החנוכיה אינה מנורת המקדש. במנורת המקדש היו שבעה קנים. מנורת-חנוכה הינה בעלת 8 קנים + שמש. בתי הנרות כלל לא חייבים להיות על-גבי קני מנורה, ניתן לייצרם בכל דרך ובלבד שישמרו שלושת המרכיבים האמורים: שורה ישרה, גובה אחיד ורווח בין נר לנר.

השמש אינו חלק משמונת נרות החנוכה; הוא רק זה שמדליק אותם. ואף-על-פי-כן, השמש עומד מעל כל הנרות. הרמז: מי שפועל כדי להאיר אחרים - בסופו של דבר גם הוא עצמו מתעלה.

שמונה

החנוכייה היא בעלת 8 קנים, לעומת מנורת המקדש שהייתה של 7 קנים. למה שמונה? המספר 7 מסמל את עולם הטבע, את סדר הדברים הטבעי (העולם נברא בשבעה ימים). לעומת זאת, המספר 8 מסמל את העל-טבעי, את מה שקיים מעל הטבע. חג החנוכה הוא החג שבו התעלו היהודים מעל לטבע, ולכן הוא בן 8 ימים.

כסף

בימי חנוכה נותנים מעות-חנוכה לילדים (וגם איש לרעהו, בעל לאשתו ואשה לבעלה וכדומה). אחת הסיבות היא, לאפשר לילדים לקיים את מצוות הצדקה, שבה מרבים בימי החנוכה. מטבעות הכסף הם עגולים, לאמור: מי שנמצא למטה, יכול לעלות על-ידם, ומי שנמצא למעלה - יכול

”

**ויאיר מזלו,
ודבני ביתו שיחיו,
כמו שעל-ידו יאירו
ריבוי בתי ישראל**

”

(מענה קודש בקשר למבצע חנוכה)